

Translokationstale 2024

Kære studenter.

Hjertelig tillykke med jeres studentereksamen. I denne uge har vi set jer springe ud en ad gangen. Dannebrog har vajet foran hovedbygningen - ligesom i dag - og vi har set glæden komme til udtryk gennem råb og hujen, da I kom ud af døren efter sidste eksamen og fik jeres hue på, og hos jeres forældre også gennem enkelte tårer, der fandt vej til øjenkrogen. Det er svært ikke at blive rørt, når skelsættende begivenheder finder sted.

I torsdags afholdt vi den traditionelle studentermiddag i gården - hvor også glæden var til at få øje på - jeres allersidste fest på Rysensteen i det fællesskab af klassekammerater og årgangskammerater, som har dannet rammen om jeres studentertid. Og i dag er det den uigenkaldelige afsked. Brug nu denne lille stund på et par timer til rigtig at mærke efter hvad jeres tre gymnasieår har givet jer af oplevelser og udvikling. Af venner. Af modstand. Og af sejre.

Her lidt om jeres tid på Rysensteen.

Det virker som ubegribelig lang tid siden nu!. Men da I begyndte i gymnasiet tilbage i 2021 var vi stadig indhyllet i coronaens skygger. Slet ikke som vi havde prøvet det året før. Men faren lurede. Og måske kan I huske, at der i efteråret kom krav om to test hver uge, og i december kom der krav om at bære mundbind - både på skolen og i offentlig transport. Og alligevel blev flere og flere smittet.

Så - med et trylleslag blev coronakrisen afblæst i februar 2022 i erkendelsen af at smitten nu måtte sættes fri. Og alting blev meget lettere. Ikke mindst for jer.

For coronaen havde lukket ned for så meget - især fællesskaberne. Og det var slet ikke let heller på Rysensteen at komme tilbage til alle de traditioner vi havde inden corona.

Netop jeres generation har i den grad medvirket til, at traditioner genopstod, ved at engagere jer i alt det der kendetegner Rysensteen, og som årgangene lige inden jer havde mistet.

Efter corona har jeres årgang knoklet i elevrådet, kælderudvalget, og festudvalget og i styregruppen for almindannelse ikke mindst for at styrke fællesskaberne. DET har været en ordentlig mundfuld - for netop her viste det sig, at tiderne er skiftet. Men tusind tak for al jeres energi.

Som fugl phønix genopstod den helt elevbårne musical - som mange af jer der sidder her har bidraget til gennemførelsen af.

Frivillighedsprojekterne genopstod, hvor nogle af jer har givet plejehjemsbeboerne på Bryggergården vind i håret på cykel rundt på Vesterbro, lavet mad med indvandrere i kirken i Saxogade eller undervist på lektieværksteder.

Da I gik i 2.g planlagde GCP-udvalget den første indsamling til Rysensteens Plan børn i Kampala, hvor I alle bidrog til at samle næsten 400.000 kr. Ind. Og det mest utrolige er, at I gjorde det igen her i 3.g. I medvirkede til at hele skolen igen samlede nærmest præcis det samme meget store og flotte beløb ind. TAK! Det er virkelig en vigtig tradition I har opbygget her for Rysensteens globale fokus og gadebørnene i Kampala.

Mamse og morgenbolledamerne har sørget for at mange blev mætte både på onsdage og fredage.

Skrivegruppen Grethe er opstået med jeres årgang. Med fantastiske udgivelser - den seneste hedder Mosaik. Udgivelserne vil stå som monumenter over jeres tid på skolen og repræsentere alle de tanker I som jeres generation har tænkt, mens I var gymnasieelever.

Morgensamlingerne blev genindført, og har været gennemført stærkt styret af udvalget, og de seje piger bag gallafesten fik udfordringerne til trods stablet en vældig flot fest på benene.

Tak til jer alle for engagementet - I har i den grad medvirket til at kommende rysensteenergenerationer har traditioner at læne sig op ad igen.

Generelt kalder man jer for generation z - og I er i båd med dem, der er født ca. 1995 til 2012. I er, som alle ved, en generation, der er vokset op med internettet - man betegner jer som zoomere i modsætning til 80-ernes boomere. For alle har I smartphones, Tablets, smart TV og computere. I lever nærmest på nettet og scroller ind og ud konstant.

I karakteriseres som unge med høj mobilitet og en åben identitet, men også som unge, der jager det unikke og har tendens til at opfatte verden som ubegrænset. Dertil kommer, at I beskrives som jeres forældres projektbørn eller curlingbørn, omfattet af det der lidt negativt betegnes som overdreven omsorg.

Jeg har grundet over den modsætning, at I som generation nærmest flyver rundt i cyperspace, samtidig med at jeres forældre har forsøgt - til tider forgæves - at holde jer fast og støtte jer. Det har i hvert fald været en meget stor udfordring for jeres forældre at begrænse jer, at stille krav til jer. For I har jo været her og der og alle vegne - ofte ikke helt til stede der hvor I har været fysisk - men typisk i gang på alle jeres devises.

Mit lille rektorale afskedssvirp til jer gives med Søren Kierkegaard som balast og Sven Brinkmann og Stefan Hermann som inspiration. Med fokus på fordybelse og mestring.

Lad mig begynde med en udfordring:

Gennem hele jeres ungdom og gymnasietid er I tudet ørerne fulde med, hvordan I som unge mistrives. At der stilles alt for mange krav. At der er alt for meget modstand for unge nu om dage. At I skal præstere hele tiden - også på de sociale medier.

MEN - Når jeg ser på jer, så mener jeg - som efterhånden også en hel del andre - at hele denne mistrivelsedagsorden rammer forkert. Ikke sådan at forstå, at jeg fornægter at jeres z-generation har andet at mosle med end tidligere og at nogle helt sikkert også har mere at mosle med end de selv kan magte - men I er jo også stærke og kompetente. Jeg opfatter, at I er langt sejere end mange voksne tror. I kan nemlig godt formulere jeres skrøbelighed og udtrykke jeres følelse af uretfærdighed - måske også somme tider selvretfærdighed - og desuagtet hurtigt rejse jer igen. Ofte ved hjælp af hinanden.

Der hvor jeg tror at vi i samfundet går fejl, er ved vores dramatisering af jeres skrøbelighed og vores tendens til at sygeliggøre jer, når I har ondt i livet. For ondt i livet er et livsvilkår, som rammer alle mennesker på mange forskellige tidspunkter - og især i ungdommen, hvor man endnu ikke har fået opbygget sin robusthed og tro på sig selv. Det er ikke i sig selv farligt. Og Det skal ikke bare gå over eller tages fra jer - for det ruster jer til at imødegå kommende udfordringer. Selvfølgelig er det vigtigt, at I har en skulder at græde ud ved. Selvfølgelig er det vigtigt, at der er voksne omkring jer. Sven Brinkmann fremhæver, at problemet nok ikke er at børn bliver mere skrøbelige af at få FOR meget anerkendelse. Kærlighed giver medvind. Problemet er hvis ikke man får anerkendelse. Så det er nok ikke så slemt at være et curlingbarn eller et projektbarn. I virkeligheden er det sikkert mest udfordrende for jeres forældre - især når I ikke vil modtage al den omsorg de har at give!!!!

Men jeg tror ikke, det er den rigtige vej at gå, at stille færre krav til jer - til ungdommen. Jeg tror vi SKAL stille krav. Både til unge og til os selv. Hele livet. Vi skal stille krav til, at vi skal gøre tingene ordentligt.

Og her kommer pointen: Jeg mener, at vi skal koncentrere os om at leve et liv, hvor vi hele tiden skal lære frem for at præstere. Jeg havde for mange år siden en nestor, der ofte sagde: "man skal passe uendeligt meget på for ikke at lære noget hver dag"!! Hvis vi møder verden med nysgerrighed og åbenhed, så KAN vi nemlig ikke undgå at lære noget hele tiden. Af mennesker omkring os, af naturen, af kulturen.

Problemet er, at der er en nem vej til at undgå det! Og det er at fokusere på at præstere i stedet for at fokusere på at lære. Forskellen er, at hvis vi har fokus på, hvad vi skal få ud af det vi gør, fx om nu vi får en god karakter, så bliver læringen instrumentel. Vi gør det for at vinde. Men hvis vi i stedet koncentrerer os om at lære for at blive klogere - lade nysgerrigheden blive en del af vores tilgang til alt i livet - så bliver det vi lærer en del af os selv. Så bliver vi dannede mennesker.

Små børn har en indbygget trang til at kunne. Til at mestre verden. Jeg er sikker på, de fleste af jer kan huske, hvordan I fx tilegnede jer evnen til at cykle, til selv at tage tøj på, til at klare jer selv. Hvad I selvfølgelig overhovedet ikke kunne - men følelsen af at kunne var vigtig - det er den for alle mindre børn. De VIL SELV! Og det skal de have lov til. For derved lærer de det. De knokler ikke for at få 12 i at cykle. De knokler, fordi de vil kunne cykle. Og når de kan, så lyser deres øjne. Det er som om hele deres krop råber hurra.

Tænk engang, hvis vi kunne fastholde den indre stræben på at kunne hele livet. Nysgerrigt at lære det vi ikke kan - og råbe hurra indeni, når vi kan!

Desværre sker der ofte det, at vi mister denne nysgerrighed for læring, og i stedet begynder at præstere - med helt andre begrundelser end nysgerrighed og videbegærdighed. Bliver dovne og forventer at vi bare kan planke den over AI. Slippe for at bruge tid og kræfter på at tilegne os viden.

Så sker der måske det, at man fx kun lærer tysk grammatik, fordi læreren siger det, eller for at undgå at få 00. Ikke for at kunne mestre at klare sig på tysk.

Eller man alene laver sine matematikopgaver for ikke at få skriftligt fravær, og ikke for at knække matematikkens gåde og se alt det smukke der er ved dette perspektiv på tilværelsen.

Eller man læser romaner for at fortælle læreren, hvor god man er til at fortolke. Og derved få en god karakter

Ultimativt at man kun kommer i skole for ikke at få fravær.

Alle eksempler på, at man er præget af en ydre motivation frem for en indre.

Hvis ikke vi holder fast i at lære, fordi det i sig selv er vigtigt at kunne mestre, så overgiver vi os til en instrumentel præstationstilgang, som jeg ikke tror skaber hverken lykke for os selv eller for den sags skyld for det fællesskab, vi er en del af.

I kan jo mene, at det er noget for sent, jeg taler om dette. For har gymnasiet ikke været et langt præstationsregime? Nej - det mener jeg faktisk ikke slet ikke. Vi har i hvert fald forsøgt at skabe rammer om jeres læring, der ikke har fokuseret på karakterer, men på feedback. Og vi har hele vejen igennem lært jer om dannelse - global dannelse, almen dannelse og faglig dannelse.

Hvis I alligevel føler, at I har manglet denne oplevelse af at kroppen råber hurra, når I har mestret noget - så er det langt fra for sent at overveje det.

Lad jer inspirere af Kierkegaards mestringsteori. Find jeres indre motivation i fremtiden så I kan fokusere på at kunne mestre frem for at præstere. I skal nemlig fortsat lære - alt muligt - både i jeres videre uddannelse, i livet med kærester og venner, i kulturmøder ude i verden - ja i dagligdagen. Selvfølgelig kommer der mange ting undervejs, der er kedeligt. Men hvis tilgangen er at kunne mestre, så er det unægtelig meget meget mere givende at være i også når tingene er svære.

Vejen til mestring går gennem evnen til fordybelse og indlevelse. Og det er KUN jer selv, der kan fordybe jer. Og det er kun jer selv, der kan åbne jer og vise indlevelse.

Mit ønske for jer er, at I fremover vil stille det enkle krav til jer selv, at I skal lære at mestre livet. Ikke for at blive jer selv - men for at blive ET selv, som Brinkmann siger. Ikke at fokusere på hvem er jeg - men på hvem og hvad, er jeg en del af. Dannelse sker, når man fordyber sig i andet end sig selv.

Der er opstået et fokus på individualisering i vores samfund - og et fokus på at alt skal være muligt for alle. Men det er det ikke. Og det skal det heller ikke være. Enhver kan ikke grænseløst søge at få dækket sine egne behov. Vi skal lære også at have blik for de andres behov i fællesskaberne. Både de små fællesskaber - og de store.

Brinkmann beskriver mennesket således:

- Vi er som ingen andre
- Vi er som nogle andre
- Vi er som alle andre

Vi er som ingen andre fordi hver og en af os er helt unikke. Men: Vi er også som nogle andre - det der gør os til individer er den gruppe af andre mennesker som vi deler fællesskaber med - det kan fx være nationalt som vi kan mærke, når vi ser fodbold! Men bestemt også gennem andre definerende forhold som familie, interesse, uddannelse, arbejdsplads mv.

Og så gælder det også, at vi som mennesker er som alle andre - helt generelt har vi alle fornuft, behov og følelser

Og netop denne treenige definition af os som mennesker er helt essentiel i dannelsesprocessen. Vi skal som mennesker lære også at være som alle andre. Mærke resonansen i fællesskabet. Mestre at kunne se ud over os selv som kun unikke. Mærke befrielsen ved at være ET selv i mængden af alle de andre selver.

Det er med denne forståelse af os selv som menneske in mente jeg håber I vil tænke over at bruge livet ordentligt ved med åbenhed og nysgerrighed at møde verden. Brug alt det I har lært nu som et afsæt til at samle mere viden og glæde jer over at opnå at mestre det I vælger at kunne.

Ikke mere svirp fra mig i dag! Men traditionen tro vil jeg som afslutning på denne translokationstale fremhæve nogle enkelte indblik i den dannelsesrejse, som alle klasser var på i efteråret som en del af jeres Global citizenship programme - den globale dannelse, der har været en stor del af jeres uddannelse på Rysensteen:

Klasse/land	Historie
3a/Argentina	<p>3a fik under home stay lov at opleve ægte argentinsk <i>asado</i>, spise slik til morgenmad og betale med gigantiske bundter af den inflationsramte argentinske pesos.</p> <p>I hørte de argentinske unge fortælle om, hvordan de bibeholder troen på en bedre fremtid for sig selv og deres land, til trods for de store økonomiske vanskeligheder, som landet befinder sig i - noget som I, med jeres særlige åbenhed og venlighed var super gode til at snakke med dem om.</p>
3b/Spanien	<p>At 3b boede på et hostel "ilegitimo" kaldet Bastardo - smittede ikke af på turen som helhed. Den var præget af flot og elegant rejsedisciplin på NORAmåden - og rejsen var fuld af interessante undersøgelser af familiens, kunstens, kulturens (særligt fodboldkulturens) og religionens betydning for unge på partnerskolen, Colegio Estudio.</p>
3c/Egypten	<p>3.c oplevede Kairos og pyramidernes historiske storhed. I oplevede også den moderne storbys berygtede skraldebyer og besøgte et niqab-klædt kvindekooperativ med kunsthåndværk og silkeproduktion og livet på landet - stærke oplevelser for mange af jer. Oplevelser, der utvivlsomt har gjort jer klogere på den arabiske verdens mest folkerige land. Og ganske givet også på jer selv.</p>
3d/Kina	<p>3.d var eksemplariske i jeres møde med jeres kinesiske værter. I gik til kulturmødet med mod, nysgerrighed og anerkendelse af jeres nye bekendtskaber og overkom varme, lidt anderledes mad og sprogbarrieren med stort overskud. Mødet i Kina og det efterfølgende genbesøg i København blev særdeles givende for begge parter, og mange aftener (og nætter) blev brugt på dybe snakke om ungdomsliv, fremtidsudsigter og drømme om frihed. Kina efterlod et uudsletteligt indtryk på 3.d, og 3.d efterlod et uudsletteligt indtryk på deres værter.</p>

3e/Canada	<p>3.e var fantastiske rejsemakkere på turen til Toronto. På homestay oplevede I en stor gæstfrihed, og var nærmest ikke til at løsrive fra jeres værter igen. I slutningen af home-stay- ugen var I udmattede, og i den gule skolebus hjem fra Niagara Falls, lignede I lettere forvoksede og topnuttede børnehavebørn i eftermiddagsbussen.</p> <p>Jeres GCP-fokus handlede om indfødte canadieres forhold. Flere af jer interviewede "residential school survivors" eller efterkommere hertil i forbindelse med <i>Truth and Reconciliation Day</i> og fik vist en klump eller tre i halsen.</p>
3f/Korea	<p>3.f var i Sydkorea og havde et skræmmende, men meget lærerigt møde med de barske, geopolitiske realiteter på den koreanske halvø under besøget ved den demilitariserede zone.</p> <p>Til homestay blev I mødt med høj energi og en gæstfrihed, som var meget imponerende. I fik udfordret jeres egne daglige rutiner og sat nye perspektiver på forskelle og ligheder i ungdomskulturen.</p> <p>I gik helhjertet ind i både fodbold og basket-kampe men med en forstuvet og brækket fod som resultat.</p>
3k/Uganda	<p>3. K oplevede fattigdommen i Ugandas hovedstad, Kampala. Men I oplevede også handlekraften hos tidligere bandekriminelle, som nu lever af at dyrke grøntsager i organisk affald i et af byens fattigste slumområder. I oplevede modet hos unge, kvindelige aktivister fra Planbørnefonden, som kæmper for at ændre samfundets stigmatisering af teenage-mødre. Og ikke mindst oplevede I partnerskole-elevernes varme gæstfrihed under home stays.</p>

3s/Polen	<p>3s - I kan med jeres rejse til Polen afkræfte, at Polen-destinationen er at trække det korte strå. Blandt andet fordi I i den forbindelse mødte unge aktivister, som arbejder for at erobre de demokratiske institutioner tilbage i Polen. Unge forandrer verden!</p> <p>I gik nysgerrigt og ikke mindst med højt humør til hele rejsen - og kom hjem med en god forståelse for Polen, men vigtigst af alt vil I aldrig glemme, hvad et stærkt klassefællesskab egentlig er.</p>
3t/Singapore	<p>Essensen af 3t's rejseeventyr i Singapore var at vågne forventningsfulde i køjesengen på hostel til lyden af religiøse ceremonier i hindutemplet lige overfor, tage en formiddagsgåtur i menneskemylderet i Chinatowns smalle gader, dufte til røgelse og durianfrugt og drikke lækende eksotisk dragefrugtsjuice i Maxwell Food Centre. For så derefter at tage metroens "blå linje" i 32 graders varme og dræbende luftfugtighed. I tog på eksemplarisk, nysgerrig vis favntag med Sydøstasien, hvad enten det var på svedende cykeltur i mangroven, ved poolpause på Nongsa Beach eller artigt iført hvide skjorter, lange bukser eller nederdele i auditoriet på partnerskolen TMJC.</p>
3u/New York og Maine	<p>3.u - I mødte mangfoldigheden, kulturmødet og kunsten i storbyen New York, og lærte om jazzens historie og betydning for afroamerikansk identitet. Det blev til oplæg om creative activism, gospelgudstjeneste og ikke mindst følelsen af at være minoritet i bydele som Williamsburg, Chinatown og Harlem.</p> <p>Efter storbyen blev I blæst bagover af den amerikanske gæstfrihed i Marshwood Maine, og oplevede hvordan almindelige amerikanere lever i en lille landlig stat. Det blev til en givende high school experience, med amerikansk fodbold, fællestimer om identitet og forskelle og masser af nye venskaber. I var fantastiske repræsentanter for Rysenstein og en fornøjelse at rejse med.</p>

<p>3w/Indien (Bangalore)</p>	<p>3 W - jeres indiske eventyr var mødet med en farverig, eksotisk og gæstfri kultur. I besøgte tusindårgamle templer, mødte nysgerrige aber og kæln e elefanter og de sødeste værter på skolen. Turen kulminerede i en traditionsrig fest, hvor I matchede jeres skønne værter, pigerne i smukke silkesari og drengene skarpe i deres kofta. Det var en kæmpe oplevelse.</p>
<p>3x/Kroatien</p>	<p>3X - I rejste til Slovenien og Kroatien og blev klogere på, hvordan det er at leve i et land, som har været i krig med sine naboer for ikke så mange år siden. I fik et fint indblik i, hvordan man lever som ung i Zagreb bl.a. ved at følge skolegang på vores partnerskole, læse kroatiske eventyr og overvære Dynamo Zagreb vinde over Astana fra Kazakhstan i en underholdende fodboldkamp, hvor der blev scoret 5 mål i anden halvleg.</p> <p>Og så skabte I jeres helt eget vellykkede og overraskende kulturmøde, da I ombord på en offentlig bus op ad bjerget Sljeme satte musik på og brød ud i højlydt fællessang, mens venlige og overraskede kroaterne så smilende til.</p>
<p>3y/Boston (Tabor)</p>	<p>3y var i Boston og fik sig en rigtig amerikansk baseball-oplevelse på Fenway Park med en <i>dance-off</i> mellem to store mave-dansende mænd, der var så spektakulær, at den ku' genfindes på youtube efterfølgende.</p> <p>I hørte spændende foredrag på Cambridge Science Festival og besøgte Mr. Moriarty's ingeniør-hule på MIT. Senere tog I til Tabor Academy og St. Marks School til en lille uge med skole, der bød på MEGET små klasser med 10-12 elever, men til gengæld også RIGTIG mange prøver. I fik smag for den amerikanske åbenhed og gæstfrihed, men tog også hjem med taknemmelighed for jeres eget ungdomsliv med frihed og fritid.</p>

3z/Tyrkiet	<p>3z var i Tyrkiet og undersøgte landets rolle mellem øst og vest, mellem storpolitik og hverdagsliv. Der var mange indtryk fra Istanbul: Fenerbahce Stadion, færgerne, Hagia Sophia, minareterne, bazar og handelsliv, skoletimer på Cevre Koleji, nationalsang i skolegården, hygge med de tyrkiske elever og intense fodbold- og basketkampe mod de samme elever. I fik tyrkiske venner.</p> <p>I Alanya blev I gode til beachvolley. Her pressede storpolitikken sig også på, mellem øst og vest. Der var mange ukrainske og russiske flygtninge i bybilledet. Vores gode ven, den russiske flygtning Alex, kiggede ned på stranden hver eftermiddag for at spille med et sæt eller to - og der dukkede også ukrainere op.</p> <p>Lige der på stranden i Alanya oplevede I idrætten bygge bro mellem kulturer.</p>
------------	---

- En perlerække af eksempler på, hvad jeres rejser har budt på.

Kære studenter.

Tusind tak for lån af jer. Det har været en kæmpe fornøjelse at lære jer at kende. I er de skønneste og sejeste unge mennesker. Med jer er vi virkelig godt stillet i fremtiden.

Fortsæt jeres globale dannelse med al jeres sejhed og engager jer i verden - i det der er større end jer selv og med NORA i bagagen - Nysgerrighed, Ordentlighed, Rummelighed og Ansvarlighed. Derved medvirker I til at gøre verden af i morgen bedre end verden er i dag.

Husk at fordybe jer - husk at indleve jer - og husk at lade kroppen råbe hurra, når I oplever at mestre de udfordringer I vælger eller kommer ud for i fremtiden.

Om et par timer forlader I Rysensteen for uigenkaldeligt sidste gang og kører I ud i Københavns gader med råb og skrig. Et overgangsritual, som peger ud i det I lige nu forstår som "friheden".

Pas rigtig godt på jer selv - og kom tilbage hver første fredag i marts, når I ellers er i landet - og mød jeres kammerater ved årets alumnetræf. Og fortæl os, hvad I har lært af livet efter Rysensteenertiden - og måske også hvad I har taget med jer. Rigtig go vind til jer allesammen!

Hermed dimitterer jeg jer som studenter fra Rysensteen Gymnasium 2024.